

obehagliga ljud, såsom gräl, tråtor, knot, klagan, m. m.

OLÅTIG, a. 2. (fam.) Knarrig, knotande, missnöjd. — *Olåtighet*, f. 3.

OLÄGENHET, f. 3. 1) Egenskapen att vara oläglig. *O-en af ett onus*. — 2) Oläglig, besvärlig, obeqväm sak, oläglig ställning, olägligt tillstånd. *Förorsaka någon o-er. Ha o. af något. Krigets o-er.* — *Syn.* Besvär, Svårighet, Obeqvämlighet.

OLÄGLIG, a. 2. Ej läglig. *Komma i o.tid. Om det ej faller er o-t*, om det så passar sig för er.

OLÄGLIGHET, f. 3. Egenskapen att vara oläglig.

OLÄGLIGT, adv. I oläglig tid. *Komma o.*

OLÄMPLIG, a. 2. Ej lämplig. *En o. framställning. Det vore o-t att yttra något derom.* — *Syn.* Se *Opassande*.

OLÄMPLIGEN, adv. Se *Olämpligt*.

OLÄMPLIGHET, f. 3. Egenskapen att vara olämplig. *O-en af en regeringsåtgärd.* — *Syn.* Se *Ötjenlighet*.

OLÄMPLIGT, adv. På ett olämpligt sätt. — *Syn.* *Oskickligt, Opassande*.

OLÄNDIG, a. 2. Stenig, bergig och ofruktbar, således till odling ötjenlig. — *Oländighet*, f. 3.

OLÄRAKTIG, a. 2. Ej läraktig. — *Oläraktighet*, f. 3. — *Oläraktigt*, adv.

OLÄRD, a. 2. Saknande lärdom. *En o. man.* — *Brukas någon gång äfven substantivt: De o-e.*

— *Olärdhet*, f. 3. (föga brukl.)

OLÄRDT, adv. På ett olärdt sätt, såsom en olärd. *Tala o.*

OLÄSBAR, a. 2. eller

OLÄSLIG, a. 2. Som ej kan läsas. Säges både i fråga om skrift och dörrar. *En o. stil. En o. dörr.* — *Oläslighet*, f. 3.

OLÄSLIGT, adv. På ett oläsligt sätt. *Skrifva o.*

OLÖNT, a. 1. Ej lönt, ej vedergäld. *Lemna o. Du skall ej hafva det o.*, det skall vedergällas dig.

OLÄTE, n. 4. Fult, missljudande läte.

OM, ämm, konj. I. 1) Betecknar vilkorlighet. I den händelse att. *Om du vill blifva lycklig, så älska dygden. Om Gud ej hjälper den sjuke, så måste han dö. Om han ej varit, hade detta icke skett. Om ock*, äfven i den händelse att. *Jag måste vinna mitt systemål, om det ock skall kosta hvad som helst. Jag måste ut dermed, om jag ock skulle missgä. — Syn.* I den händelse att, I det fallet att, I fall, Derest, Såframt, Såvida, Allenast, Om allenast, Endast, Då. — 2) Efter frågande och nekande satser, uttrycker *Om* tvifvel, ovisshet. *Jag frågar, om du kommer eller ej! Jag vet icke, om det är sant.* — *Syn.* Huruvida. — 3) Brukas stundom, för att uttrycka något visst, gifvet, t. ex.: *Om jag är glad, så är det därför att...* *Om han är fattig, är väl detta ett skäl att förakta honom?* — 4) Säges någon gång i st. f. Antingen, t. ex.: *Om han är stor eller liten, det kommer på ett ut.* — 5) Nyttjas stundom önskningsvis i st. f. *Ack att. Om jag det finge ändå! Om han vore här!*

OM, ämm, prep. II. 1) Omkring. *Fatta någon om lifvet. Falla en om halsen. Frysa om händerna. Vara våt om hela kroppen. Hafva ett kläde om armen. Blanda, lägga om hvartannat*, blanda, lägga flera föremål, så att de komma i ordning. *Deras ägor ligga*

om hvarandra, inblandade i hvarandra. — *Bildar för denna bemärkelse en mängd sammansatta verber och verbala nomina, såsom: Omfatta, Omgifva, Omfamna, Omfång*, m. fl. — 2) Angående. *Tala, skrifva om något. Boken handlar om fiske. Sagan om Olof den Helige. Underrättelse om något. Ansökan om äktenskapskilnad. Tala ej illa om din nästa. Träta om ingenting. Spela om penningar. Bedja om förlåtelse*, att man måtte få förlåtelse. *Bekymra, bry sig om något*, hafva bekymmer för, fästa uppmärksamhet vid. *Det gör mig ond om honom*, jag ömkar honom. — 3) Förbi, fortare än. Har för denna bemärkelse tonen. *Gå, springa om någon. Låsa om någon*, göra större framsteg i läsning. — 4) Betecknar läge åt visst håll ifrån ett föremål. *Norr om Stockholm. Till höger om torget. På andra sidan om berget. På denna sidan om floden.* — 5) Utmärker viss vikt, myckenhet, visst antal, o. s. v. *Vigt om tre skålpund. Kärl om tre kannor. En armé om 10,000 man.* — 6) a) Angifver tiden, hvarunder något händer. *Han kom en gång om dagen och tre gånger om natten. En gång om året*, en gång hvarje år. *Om vintern, om sommaren, om nätterna, om dagarna. Om söndagarna. Om söndag, nästa söndag. Dagen, natten, året om*, hela dagen &c. — b) Betecknar äfven en tid, vid hvars tilländalöpande något skall inträffa, t. ex.: *Om en timma. Om fem dagar härefter. Om tre veckor.* — 7) *Vara om sig, vara idog.* (Detta uttryck anses af *Ihre* vara förvrängdt af det tyska *emsig*.) *Göra om intet*, se *Omintetgöra*. Se f. ö. *Om bord, om hand*, m. fl., under de ord, hvarmed om utbildas.

OM, ämm, adv. III. (Har alltid tonen, utom för bem. 4.) 1) Tillbaka. *Vända om.* — 2) Åter, ånyo, på nytt. *Säg om, jag hörde ej. Göra om en sak två gånger. Sjunga om ett stycke. Om igen*, ännu en gång, åter igen. — 3) Betecknar förnyande, förbättring, förändring, t. ex.: *Bygga om ett hus. Göra om ett kasseradt arbete. Befalla om*, gifva annan befällning, i st. f. en förut gifven. — 4) Omkring. *Bladet har vändt sig om.* — 5) I annan ordning. *Flytta om sakerna i ett rum.* — 6) (i fråga om tid) Förbi. *Det går en vacker tid om, innan arbetet hinner blifva färdigt.* — 7) Betecknar riktning, i kommandoorden: *Höger, vänster om!* — *Om* bildar för de fem första bemärkelserna med åtskilliga verber och nomina en mängd sammansättningar, såsom: a) *Omvända*; b) *Omsäga, Omsjunga*; c) *Ombygga, Omgöra*; d) *Omvända*; e) *Omflytta*.

OMAK, ömåk, n. sing. (af *Mak*, beqvämlichkeit) *Hvad som orsakar obeqvämighet. Göra någon o. Göra sig o. Det fick jag för o-et*, till lön. *Jag skall betala er för o-et.* — *Syn.* Besvär, Olägenhet, Möda.

OMAKA, v. a. 1. (föga brukl.) Besvära.

OMAKA, a. oböjl. Ej maka. *O. skor.*

OMAKE, m. 2. pl. — *kar.* Sak, som ej är make med en annan.

OMANAD, a. 2. ell. **OMANT**, a. 1. Ej uppmanad, utan uppmaning. *Göra något o.* — *Syn.* Frivillig, Sjelfmant.

OMANERLIG, a. 2. Som ej vet att skicka sig med folk. — *Omanerligt*, adv.

OMANLIG, a. 2. Ej passande för en man. *Ett o-t beteende.*

OMANSA, ämmännsa, v. a. 1. Sköta, gifva